

Kroniek van Mestreech verschijnt onder verantwoordelijkheid van De Veldeke Kring Mestreech van de Provinciale Vereniging Veldeke.
 Redactie:
 Phil Dumoulin, Bär Essers en Toon Jenniskens.
 Eindredactie: Ted Reckman
 Correspondentieadres:
 Postbus 720, 6200 AS Maastricht

Kroniek van Mestreech

Versijnt wekeleks in De Maaspost

4 jaargang week 47, 23 nov 1994

Kroniek van Mestreech wordt financieel mogelijk gemaakt door de bijdragen van een select aantal sponsors
 Als dank vindt u hun namen vermeld op deze pagina. Informatie over sponsoring en naamvermelding: Veldeke-kring Mestreech Postbus 720, 6200 AS Maastricht Tel: 043 - 218507

De Sjaol in 't Villapark

Burgemeester en Wethouders van Maastricht hebben enige tijd geleden vergunning verleend aan ABN/AMRO Projectontwikkeling en aan Bouwvereniging St.-Servatius voor het slopen van de gebouwen van het voormalige Henric van Veldeke-College. Inmiddels zijn de sloopwerkzaamheden van start gegaan en neemt Maastricht afscheid van een relatief kort, maar invloedrijk stuk onderwijsgeschiedenis.

Meer dan een eeuw lang was onze stad slechts één school voor "middelbaar" onderwijs rijk: de openbare opleiding, die tegenwoordig als Stedelijk College door het leven gaat, maar die bij de meesten bekend is als "de sjaol op de Helmstraat". Dat gebouw moest aan het eind van de jaren '60 plaats maken voor de vooruitgang; die fociële kolos met die mooie naam: de "Entre Deux".

Tot in 1916, toen op initiatief van de pastoors van de Maastrichtse parochies de Stichting Katholiek Onderwijs Maastricht werd opgericht. In 1920 kocht deze stichting het pand O.L.V. plein 23 aan om daarin een "Katholieke Hogere Burgerschool" voor jongens te huisvesten. In september van dat jaar al startte men met een drie-jarige cursus. Deze werd overigens al snel uitgebreid tot een vijf-jarige HBS. De bisschop van Roermond had een gelukkige hand bij de benoeming tot directeur van dr A.J.H. Thywissen, die sinds 1901 als leraar wis- en natuurkunde verbonden was aan het gymnasium van Rolduc; hij promoveerde in 1911. Deze energieke wereldheer pakte de zaken voortvarend aan. Hij woonde boven "zijn" school en constateerde aan den lijve dat de snelgroeide HBS een schreeuwend tekort aan ruimte had. Zo deed bijvoorbeeld het OLV-plein "dienst"

In de beginjaren van "de sjaol in 't Villapark" droegen alle leerlingen een gekleurde pet met klep. Aan het aantal sterren op de pet kon men zien in welke klas ze zaten en aan de kleur welk onderwijs ze volgden. De HBS-ers droegen een donker-blauw hoofddeksel; de Gymnasiasten licht-blauw. Ook de "Helmstraat" kende petten; daar waren de HBS-ers groen uitgedost en de Gymnasiasten rood. De Kroniek zou graag weten of iemand nog een "pettenfoto" heeft? We houden ons aanbevelen!

Een stukje Maastricht verdwijnt

als speelplaats. Dankzij zijn inzet kon drie jaar later reeds verhuisd worden naar een fonkelnieuw gebouw aan de Aylvalaan, waar in 1922 met nieuwbouw was gestart. De toenmalige Limburger Koerier gaf de algemene tevredenheid over het gebouw van architect J. Kayser uit Venlo aldus weer: "De nieuwe HBS is een monumentaal gebouw en een sieraad voor de omgeving." In 1923 werd ook gestart met de gymnasium-opleiding en hiermee was het ideaal van directeur Thywissen in principe verwezenlijkt: een "R.K. onderwijsinstelling voor middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs in Maastricht, bestemd voor de katholieke jeugd van Zuid-west-Limburg ten zuiden van de lijn Beek-Valkenburg-Vaals.

Pas onder een van zijn opvolgers, rector dr J. Boosten, kreeg de school de naam "Henric van Veldeke-College". In de oorlog ontkwam ook dit schoolgebouw niet aan de vorderwoede van de bezetter: op 26 februari 1942 beval de Orts-Kommandantur het gebouw binnen drie dagen te ont-ruimen. Na 14 september '44 was de lijdensweg nog niet ten einde, aangezien achtereenvolgens de Nederlandse Ordedienst (O.D.) en een afdeling van het Amerikaanse Rode Kruis er zich vestigden. Van oktober 1944 tot maart 1945 kreeg de "sjaol in 't Villapark" dagelijks hoog bezoek: het Amerikaans hoofdkwartier nam er zijn intrek. Daarna fungeerde het gebouw tot september '45 als Amerikaans Rest-center "Oklahoma".

school; na 1968 stromen de vertegenwoordigers van de andere sexe toe, zodat anno 1985 vijftig procent van de leerlingen meisjes zijn. De oude HBS moet in '68 plaats maken voor de Havo en het Atheneum. Decennialang is het "Veldeke" Maastrichts grootste middelbare school.

Een overvloedig leerlingenaanbod én een betere spreiding van de onderwijsinstellingen nopen de school in de jaren vijftig al tot het stichten van een dependance in Wyck: het latere St.-Maartenscollege. In de jaren '80 echter zien we een tegenovergestelde beweging; dit doet het schoolbestuur besluiten uit te kijken naar een fusiepartner, die gevonden wordt "bovenaan d'n Toongerseweg", de Scholengemeenschap Oud-Vroenhoven. In 1987 komt het tot een fusie: het "Trichter College" is een feit. Men besluit, zo snel als mogelijk is, alle onderwijs te concentreren in het gebouw van de voormalige Broederskweekschool.

In het begin van de jaren 90 ligt Thywissens oogappel er verlaten bij...

De Oud-Leerlingen Gemeenschap

Het "Veldeke" mag dan opgehouden hebben te bestaan, de reünistenclub is na bijna vijftig jaar nog steeds springlevend. Aanvankelijk was de doelstelling enkel het organiseren van reünies en het bevorderen van contact, maar allang breidden de activiteiten zich uit. Oud-leerlingen zorgden voor teksten en illustraties in historische boekwerken over de school, zij verzamelden geld voor oud-leerlingen-missionarissen en velen werden dankzij de gemeenschap aan een baan

geholpen. In het gebouw aan de Aylvalaan kwamen een plaque van de oprichter van de school, dr A. Thywissen, en een gedenksteen met de namen van de gesneuvelde oud-leerlingen.

De oud-leerlingen kwamen reeds in het geweer om er zeker van te zijn dat deze gedenktaken bij de verbouwing ontzien en bewaard zullen blijven. Dankzij de inzet van de oud-bestuursleden Louis Beaumont en Eef Smitshuysen sr. is er een nagenoeg compleet archief van de duizenden oud-leerlingen van het "Veldeke"; het bevat ondermeer het studie- en carrièretraject van al die jongeren. Een greep uit de oud-leerlingen van de HBS (tot 1973) en het Gym (tot 1986): 459 werden er doctorandus; 378 ingenieur; 276 arts; 118 meester in de rechten; 102 promoveerden er tot doctor; 166 werden directeur of chef van een groot internationaal bedrijf; 31 werden geroepen tot het professoraat; 41 werden officier in het leger; 30 kozen voor het priesterschap; 20 notarissen; 20 therapeuten; 15 register-accountants, 7 burgemeesters.

Andere beroepen waren/zijn o.m.: hoofdinspecteur onderwijs, gezagvoerder KLM, bankier, ambtenaar en één dieren-temmer (Jean Michon). Zij kwamen tijdens de middagbijekomsten van de regelmatig georganiseerde reünies telkenker terug naar de school waar zij hun opleiding kregen. Als ABN/AMRO en Bouwvereniging St.-Servatius ná de verbouwing een geïnteresseerd publiek zoeken voor de (her)opening is één uitnodiging aan de Oud-Leerlingen Gemeenschap voldoende!

PHD

OPROEP

'GEZICHT VAN MAASTRICHT' IN MUSEUM SPAANS GOVERNEMENT

Museum Spaans Gouvernement bereidt op dit moment een tentoonstelling voor met de titel 'Gezicht van Maastricht'.

Deze tentoonstelling, die van 12 mei t/m 2 juli 1995 te zien zal zijn, geeft een beeld van de ontwikkeling van de beeldende kunst in Maastricht in de periode 1900-1940. Daartoe zullen werken worden geëxposeerd van de schilder ROB GRAAFLAND en van zijn leerlingen-van-het-eerste-uur, te weten PIE COENEN, EDMOND BELLEFROID, GUILLAUME EBERHARD, JAN GRÉGOIRE, CHARLES HOLMANN, HAN JELINGER, HENRI

Portret van Marieke. 1903 Rob Graafland (olieverf op triplex, 306 x 408 mm.)

JONAS, JOS NARINX, JOS. POSTMES, JAN BAKHOVEN en CHARLES VOS.

De titel van de tentoonstelling mag evenwel ook letterlijk worden genomen, want van genoemde kunstenaars zullen zelfportretten en portretten

van elkaar en hun gezinnen en vrienden getoond worden, alsmede "gezichten" van de stad Maastricht en met name van de Maas en haar oevers.

Hoewel de samenstellers inmiddels zeer veel interessante werken, voornamelijk uit particulier bezit, op het spoor zijn gekomen, zijn zij nog altijd op zoek naar méér kunstwerken en vooral ook naar méér informatie over de kunstenaars. Mocht u in het bezit zijn van (zelf) portretten en gezichten op de Maas van genoemde kunstenaars of van relevante informatie, dan zouden wij u willen vragen contact op te nemen met Museum Spaans Gouvernement, Vrijthof 18, 6211 LD Maastricht, tel. 211327.

U kunt ook een van de onderzoekers thuis bellen, namelijk drs MONIQUE DICKHAUT (210983) of MARJET POMERANTZ (04408-1604).